

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, v právnej veci navrhovateľa: **L.**, bytom H., proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sd 43/2009-27 zo dňa 15.1.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sd 43/2009-27 zo dňa 15.1.2010 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie č. X. zo dňa 23.4.2009, ktorým odporkyňa podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok, pretože nezískal potrebný počet rokov dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 písm. f/ zákona. O trovách konania rozhodol tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne dospel k záveru, že u navrhovateľa nebola splnená podmienka nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona, pretože navrhovateľ nezískal v rozhodnom období žiadnu dobu dôchodkového poistenia, hoci mal získať minimálne 5 rokov, a preto rozhodnutie odporkyne potvrdil. Krajský súd poukázal na skutočnosť, že rozhodným obdobím podľa § 72 ods. 2 zákona bolo v prípade navrhovateľa obdobie od 1.4.1995 do 31.3.2005 a v konaní bolo preukázané, že od 1.4.1995 do 31.12.2000 bol samostatne zárobkovo činnou osobou (ďalej len „SZČO“), no za toto obdobie nezaplatil poistné, od 16.5.2002 do 31.10.2002 a od 1.1.2004 do 31.10.2004 bol v evidencii uchádzačov o zamestnanie, pričom od 16.5.2002 do 31.10.2002 bez nároku na podporu v nezamestnanosti a od 1.1.2004 nebol prihlásený ako dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba, ani nezaplatil poistné.

Navrhovateľ podal voči rozsudku krajského súdu odvolanie, v ktorom poukázal na svoj zlý zdravotný stav, pre ktorý nemôže pracovať a tvrdil, že podlžnosti už boli zaplatené cestou exekúcie.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Uviedla, že zdravotný stav navrhovateľa bol prehodnotený a miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola zvýšená zo 45% na 60%. Navrhovateľ však nesplnil druhú podmienku pre vznik nároku na invalidný dôchodok a to je počet rokov dôchodkového poistenia, v jeho prípade 5 rokov, a zisťuje sa z posledných 10 rokov pred vznikom invalidity, pretože nepreukázal žiadnu dobu dôchodkového poistenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu dôvodov odvolania, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podmienky nároku na invalidný dôchodok stanovuje zákon v ustanovení § 70 a nasl., podľa ktorých poistenec má nárok na invalidný dôchodok, **ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok** (§ 70 ods. 1 zákona).

Podľa § 71 zákona je poistenec invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Podľa § 72 zákona (v znení účinnom do 31.12.2004) **počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku**

- a) do 22 rokov je najmenej jeden rok,
- b) nad 22 rokov do 24 rokov je najmenej dva roky,
- c) nad 24 rokov do 26 rokov je najmenej tri roky,
- d) nad 26 rokov do 28 rokov je najmenej štyri roky,
- e) **nad 28 rokov je najmenej päť rokov** (ods. 1).

Počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity, a ak ide o poistenca vo veku nad 28 rokov, z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity (ods. 2).

Podľa § 145c zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31.12.2000 na vznik nároku na dôchodok a jeho výšku sa **z doby účasti na dôchodkovom zabezpečení samostatne zárobkovo činnnej osoby hodnotí ako zamestnanie len doba účasti na dôchodkovom zabezpečení, za ktorú samostatne zárobkovo činná osoba zaplatila poistné na dôchodkové zabezpečenie podľa osobitného predpisu.** (ods. 1).

Ak samostatne zárobkovo činná osoba nezaplatila za dobu účasti na dôchodkovom zabezpečení samostatne zárobkovo činnnej osoby poistné na dôchodkové zabezpečenie do dňa, od ktorého sa priznáva dôchodok, hodnotí sa doba účasti na dôchodkovom zabezpečení, za ktorú nebolo zaplatené poistné na dôchodkové zabezpečenie, ako zamestnanie až odo dňa zaplata poistného na dôchodkové zabezpečenie podľa osobitného predpisu (ods. 2).

Z administratívneho spisu odporkyne odvolací súd zistil, že navrhovateľ žiadosťou zo dňa 2.9.2008 požiadal o priznanie invalidného dôchodku. Rozhodnutím zo dňa 25.11.2008 odporkyňa žiadosť zamietla, pretože hoci je navrhovateľ invalidný, keď miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 45%, navrhovateľ k 2.9.2008 nezískal potrebný počet rokov dôchodkového poistenia.

Po podaní opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľa posudzovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky v Bratislave, dňa 1.4.2009, podľa záveru ktorého je navrhovateľ invalidný, pretože miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 60%. Deň vzniku invalidity bol zmenený na 1.4.2005.

Vzhľadom na novourčený deň vzniku invalidity odporkyňa rozhodnutím zo dňa 23.4.2009 s poukazom na § 112 ods. 1 zákona zrušila svoje rozhodnutie zo dňa 25.11.2008.

Odporkyňa v tomto konaní preskúmaným rozhodnutím zo dňa 23.4.2009 zamietla podľa § 70 ods. 1 zákona žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok s odôvodnením, že navrhovateľ je invalidný, ale nezískal potrebný počet rokov dôchodkového poistenia.

Z predloženého spisového materiálu odvolací súd zhodne so záverom krajského súdu zistil, že navrhovateľ bol uznaný invalidným odo dňa 1.4.2005, no v posledných 10 rokoch pred vznikom invalidity, teda za obdobie od 1.4.1995 do 31.3.2005, nezískal potrebných 5 rokov dôchodkového poistenia – nezískal žiadnu dobu dôchodkového poistenia.

Z podkladov, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu odporkyne je zrejmé, že navrhovateľ bol:

- SZČO od 1.3.1990 do 25.4.2001, no za obdobie od 1.4.1995 do 31.12.1995 a od 1.1.1996 do 31.12.2000 ako SZČO nezaplatil včas a v správnej sume (nezaplatil vôbec) poistné na dôchodkové poistenie, preto toto obdobie nebolo možné hodnotiť pre účely nároku na invalidný dôchodok s poukazom na § 145c zákona č. 100/1988 Zb.
- od 26.4.2001 do 15.5.2002 bol nezamestnaný a neevidovaný ako uchádzač o zamestnanie
- od 16.5.2002 do 31.10.2004 bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, no bez nároku na podporu v nezamestnanosti, pretože ako SZČO neplatil odvody na poistné a keďže dobu vedenia v evidencii nezamestnaných možno za obdobie od 1.1.2001 do 31.12.2003 započítať na dôchodkové účely len vtedy, ak bola vyplácaná aj podpora v nezamestnanosti, nebolo možné túto dobu hodnotiť pre účely nároku na invalidný dôchodok; rovnako tak ani dobu od 1.1.2004, pretože navrhovateľ nebol prihlásený ako dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba, pričom poistné nezaplatil ani dodatočne (§ 142 ods. 3 zákona).

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že navrhovateľ nezískal potrebnú dobu dôchodkového poistenia, ktorá je v zmysle § 72 ods. 1 písm. f/ zákona 5 rokov. Navrhovateľ v opravných prostriedkoch ani v odvolaní nespochybnil tento záver, len poukazoval na svoj zlý zdravotný stav a preto rozhodnutie odporkyne o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok krajský súd dôvodne považoval za vydané v súlade so zákonom. Navrhovateľ, hoci s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 60% splnil podmienku dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, nespĺnil ďalšiu z podmienok pre vznik nároku na invalidný dôchodok v zmysle § 70 ods. 1 zákona, pričom tieto podmienky sú obligatórne a musia byť splnené kumulatívne. V odvolaní síce tvrdil, že v exekučnom konaní boli pohľadávky vymožené, no toto tvrdenie sa neukázalo ako pravdivé, pretože poistné, ktoré mal ako SZČO platiť, stále nebolo doplatené v celej sume.

Na základe takto zisteného skutkového stavu, podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za vydané v súlade so zákonom a preto opravnému prostriedku navrhovateľa nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. decembra 2010

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová